

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทวัฒนาพานิช, 2516.

เกหลง ปราวัติทธิ. ประวัติการศึกษาประเทศไทย, พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมการศึกษา 2503.

เกอร์ฮาค เลนส์กี. มนุษย์กับสังคม, ความรู้เบื้องต้นตามแนวสังคมวิทยาฮาก, แปล และเรียบเรียงโดย บุทธศักดิ์ เตชายนต์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกา ชีวิตและงาน สละ ดิฉิตกุล ผู้รวบรวมและเรียบเรียง, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศึกษาสัมพันธ์, 2521.

ชวน หลีกภัย. ชวน หลีกภัยกับข้อเท็จจริง 6 ตุลา 19, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2522.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การเมืองกับการบริหาร, กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตย, สังคมนิยม, คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2519.

ฉรงค์ ศรีศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท, พระนคร: คณะวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อ การปกครองระบอบประชาธิปไตย
พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2515.
- บรรพต วีระชัย และคณะรัฐศาสตร์ทั่วไป, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2520.
- ปราโมทย์ นาคทรพร "ค่านิยมของผู้นำกับการพัฒนา" ใน วรรณไวทยากรโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, หน้า 74. พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.
- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองไทย" ใน การเมืองและสังคม
หน้า 6, กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2519.
- พงศ์เพ็ญ สกุนตาทักษิ. หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง, กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- พรภิรมย์ เลี่ยมธรรม. บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (2475 - 2488)
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย, พระนคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง จงเจริญ,
2513.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน, พระนคร: โรงพิมพ์
เกื้อกูล, 2506.
- ไพฑูริย์ ช่างเรียน. ลักษณะสำคัญและการปกครองของไทย, พระนคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

มหาดไทย, กระทรวง, กรมการปกครอง. รายงานผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร 26 มกราคม 2518, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น,
2518.

มหาดไทย, กระทรวง กรมการปกครอง. รายงานผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร 4 เมษายน 2519, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น,
2519.

มหาดไทย, กระทรวง กรมแรงงาน. สถิติแรงงาน 2520, กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2511.

ศิลปากร, กรม พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแถลงพระบรมราชา
ธิบายแก้ไขการปกครอง, พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2493.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2435-2507, พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 3/2515-2519, พระนคร:
โรงพิมพ์ศาสนา, 2515.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. เอกสารการศึกษาฉบับที่ 6 แผนการศึกษาแห่งชาติ,
พระนคร: โรงพิมพ์ ร.ส.พ., 2504.

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย. ขบวนการประชาชน 7 ตุลาคม 2516,
กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2517.

สงวน คำวงษา, พันเอก. พรรคการเมืองของไทย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
รัฐสภา, 2520.

สมเด็จพระญาณสังวร. พระพุทธศาสนา กับ สังคมไทย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.

สยามจกหมายเหตุ บันทึกข่าวสารและเหตุการณ์ พ.ศ. 2516 - 2518, กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามบรรณจำกัด, 2520.

สนิท สัมภกรการ, "พัฒนาการแนวคิดและทฤษฎีของมานุษยวิทยา" ใน มานุษยวิทยา, จิตวิทยา สังคม, สังคมวิทยา, พัฒนาการแนวความคิดและทฤษฎี, หน้า 66-67
กรุงเทพมหานคร: เอราวันการพิมพ์, 2521.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. และชวน หลีกภัย. คำปราศรัยของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช และนายชวน หลีกภัย เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2522 ณ ห้องสนามหลวง, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสาส์น, 2522.

เสลา เรชะรุจิ. หนึ่งศตวรรษกับหนังสือพิมพ์ไทย, พระนคร: สำนักพิมพ์รวมสาส์น, 2509.

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. เอียงข้างประชาชน, กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2517.

สุรพล ราชภัณฑารักษ์. การเมืองประเทศฝรั่งเศส, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

สำนักงานประมาณ งบประมาณประจำปี 2519 เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 5 (รายงานการคลัง), กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การชายและการซื้อแห่งประเทศไทย, 2518.

อานนท์ อากาศิรมย์. มนุษย์กับสังคม: สังคมและวัฒนธรรมไทย นครหลวงธนบุรี.
โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2515.

อรรถนิเวศน์ สุนทรพงษ์ และอรรถพ สุนทรพงศ์, หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น, พระนคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2509.

อัมมาร์ สยามวาลา "เสถียรภาพการจำเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการกระจาย
รายได้ในประเทศไทย" ใน สังคมกับเศรษฐกิจ, หน้า 73, รั้งสรรค์ ชนะพรพันธ์
บรรณาธิการ กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

บทความ

กรรณิการ์ อนันตชัย "การสัมมนาแห่งชาติ, วิทย์, โทรทัศน์, เพื่อการศึกษา
วารสารยูงทอง (กรกฎาคม 2512): 43.

จระไน แกลโลกส "หนังสือพิมพ์ในระบบความรับผิดชอบต่อสังคม" นิเทศสาร, 7
(มีนาคม 2522): 33

ชูเกียรติ อุทกะพันธ์ และอิสระ บันชุก "สัมภาษณ์นายเกรียง กิริติกร รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ" วิทยาสาร 23(กรกฎาคม 2515): 54

"แถลงการณ์ของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน" ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ. 93
(6 ตุลาคม 2519): 1-4

ทินพันธ์ นาคะตะ "ประชาธิปไตย, ความหมาย ปัจจัยเอื้ออำนวย และการสร้างจิตใจ"
วารสารธรรมศาสตร์. 23(กุมภาพันธ์ 2517): 14-18

ทินพันธ์ นาคะตะ "พระพุทธศาสนากับจริยธรรมในการบริหาร" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
7(มกราคม 2510): 42

บทบรรณาธิการ วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพจำกัด. 4(กรกฎาคม 2515):
327-329

บุญชู โรจนเสถียร "ธุรกิจชาวต่างประเทศกับเศรษฐกิจไทย." วารสารเศรษฐกิจ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 4(กรกฎาคม 2515): 352-357

- ปฐม มณีโรจน์ "ข้าราชการประจำกับการเมือง ระบบพรรค" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
14(ตุลาคม 2517): 430
- "ประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี" ราชกิจจานุเบกษา 90(15 ตุลาคม 2516): 1-2
- ปราโมทย์ นาคทรพรพ "อนาคตของประชาธิปไตยในประเทศไทย." รัฐศาสตร์สาร
1(มีนาคม - เมษายน 2516): 31
- ปรีดี บุญซื่อ "ราชการบริหารกับการเมืองไทย." สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับนิสิตนักศึกษา
9(กุมภาพันธ์ 2513): 35
- พรรคิ อิศรพงศ์ไพศาล "ภาวะแรงงานไทยในปัจจุบัน" วารสารเศรษฐกิจ วิชาการ
กรุงเทพ จำกัด 8(พฤษภาคม 2519): 313-317
- ไพจิตร เอื้อทวีกุล "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับสังคมไทยและการศึกษาแผนตะวันตก." สังคมศาสตร์ปริทัศน์ 4(ธันวาคม - กุมภาพันธ์ 2509 - 2510): 15
- ยุทธวัฒน์ ภักธราภาณุภัทร "น.ส.พ. กับการก่อสร้างมติ" นิเทศสาร 7(พฤศจิกายน
2521): 5
- ลิขิต วีรเวทิน "การเมืองไทยกับประชาธิปไตย." รัฐศาสตร์สาร 1(มีนาคม-เมษายน
2516): 5
- วิชรจน์ กลั่นเปา "แนวโน้มนโยบายในการช่วยเหลือชาวนาไทย." วารสารเศรษฐกิจ
วิชาการกรุงเทพ จำกัด 6(กรกฎาคม 2517): 425-432
- สมลักษณ์ โตสกุล "ความยากจนในชนบท, ปัญหาที่ยังแก้ไม่ตกของประเทศที่กำลังพัฒนา." วารสารเศรษฐกิจ วิชาการกรุงเทพ จำกัด 8(มิถุนายน 2519): 340-371

สุทัศน์ นำนุสสุชยันต์. "การคลี่คลายขยายตัวของระบบราชการไทย." วารสารธรรมศาสตร์
6(กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2520): 27-58

อาบ นละจิต และโสภณ ทองปาน. "การใช้ประโยชน์แรงงานและรายได้ชาวชนบทไทย." วารสารเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 4 (เมษายน 2515): 203-214

วิทยานิพนธ์

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. "วัฒนธรรมทางการเมืองของครูในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนก วิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2519

สำเนา ขจรศิลป์. "ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเมือง." วิทยา
นิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาพัฒนาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2514

เอกสารอื่น ๆ

เกริกเกียรติ พิพัฒนเสรีธรรม "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองกับการรวม
อำนาจทางเศรษฐกิจโดยเอกชน ใน ประเทศไทย." กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522(อัครสำเนา)

พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย. "อนาคตของประชาธิปไตย ใน ประเทศไทย." กรุงเทพมหานคร:
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2517(อัครสำเนา)

พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำบรรยายในชั้นเรียนปริญญาโทวิชา
Comparative Constitutional and Legal System, มิถุนายน
2516

สัมภาษณ์

พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัมภาษณ์. 4 สิงหาคม 2523

หนังสือพิมพ์

ประชาธิปไตย (4 สิงหาคม 2516): 12

- ____. (8 ตุลาคม 2516): 2
- ____. (8 ตุลาคม 2516): 4
- ____. (14 ตุลาคม 2516): 1
- ____. (15 ตุลาคม 2516): 8
- ____. (16 ตุลาคม 2516): 1
- ____. (16 ตุลาคม 2516): 2
- ____. (16 ตุลาคม 2516): 3
- ____. (21 ตุลาคม 2516): 5
- ____. (15 พฤศจิกายน 2516): 4
- ____. (22 พฤศจิกายน 2516): 12
- ____. (23 พฤศจิกายน 2516): 12
- ____. (7 ธันวาคม 2516): 1
- ____. (14 ธันวาคม 2516): 2
- ____. (1 มกราคม 2517): 2
- ____. (6 มกราคม 2517): 4
- ____. (16 มกราคม 2517): 3
- ____. (22 มกราคม 2517): 1

ประชาธิปไตย (25 มกราคม 2517): 2

- ___ . (28 กุมภาพันธ์ 2517): 2
- ___ . (12 มีนาคม 2517): 1
- ___ . (18 มีนาคม 2517): 1
- ___ . (22 เมษายน 2517): 6
- ___ . (28 เมษายน 2517): 1
- ___ . (10 พฤษภาคม 2517): 5
- ___ . (22 พฤษภาคม 2517): 1
- ___ . (26 กรกฎาคม 2517): 3
- ___ . (21 สิงหาคม 2517): 5
- ___ . (1 มกราคม 2518): 2
- ___ . (3 มกราคม 2518): 2
- ___ . (1 เมษายน 2518): 4
- ___ . (25 มิถุนายน 2518): 4
- ___ . (27 มิถุนายน 2518): 2
- ___ . (27 มิถุนายน 2518): 3
- ___ . (8 ตุลาคม 2518): 4

สยามจดหมายเหตุ 1(มกราคม 2519): 2

- ___ . 1(มกราคม 2519): 6
- ___ . 1(มกราคม 2519): 7

สยามจดหมายเหตุ 1(มกราคม 2519): 11

- ___ . 1(มกราคม 2519): 18
- ___ . 1(มกราคม 2519): 21
- ___ . 1(มกราคม 2519): 24
- ___ . 1(มกราคม 2519): 26
- ___ . 1(มกราคม 2519): 27
- ___ . 1(มกราคม 2519): 28-29
- ___ . 1(มกราคม 2519): 34
- ___ . 1(มกราคม 2519): 43-45
- ___ . 1(มกราคม 2519): 47
- ___ . 1(มกราคม 2519): 49-50
- ___ . 1(มกราคม 2519): 54
- ___ . 1(มกราคม 2519): 65
- ___ . 1(มกราคม 2519): 70-71
- ___ . 1(มกราคม 2519): 80
- ___ . 1(มกราคม 2519): 83
- ___ . 1(มกราคม 2519): 85
- ___ . 1(มกราคม 2519): 94
- ___ . 1(มกราคม-กุมภาพันธ์ 2519): 104
- ___ . 1(มกราคม-กุมภาพันธ์ 2519): 105

สยามจดหมายเหตุ 1(มกราคม - กุมภาพันธ์): 117

- ___ . 1(กุมภาพันธ์ 2519): 152
- ___ . 1(มีนาคม 2519): 285
- ___ . 1(เมษายน 2519): 348
- ___ . 1(เมษายน 2519): 373
- ___ . 1(เมษายน 2519): 392
- ___ . 1(เมษายน 2519): 397
- ___ . 1(มิถุนายน 2519): 620
- ___ . 1(กรกฎาคม 2519): 694-695
- ___ . 1(สิงหาคม 2519): 758-760
- ___ . 1(สิงหาคม 2519): 776-781
- ___ . 1(สิงหาคม 2519): 801-802
- ___ . 1(สิงหาคม 2519): 832
- ___ . 1(สิงหาคม 2519): 834
- ___ . 1(กันยายน 2519): 877-878
- ___ . 1(กันยายน 2519): 921
- ___ . 1(กันยายน 2519): 923
- ___ . 1(กันยายน-ตุลาคม 2519): 949

สยามรัฐ (25 มิถุนายน 2523): 22

ภาษาอังกฤษBooks

- Almond, Gabriel A. "Comparative Political System in Political Behavior" A Reader in Theory and Research. p. 40-60
 Edited by Heinz Eulau, Samuel J. Eladesveld and Morris Janowitz .. Illinois: Free Press, 1956
- Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham, Comparative Politics: A Development Approach. Boston and Toronto: Little Brown and Co, 1966
- Almond, Gabriel A. and Verba, Sydney. The Civic Culture: Political Attitude and Democracy in Five Nations An Analysis and Study. New Jersey: Princeton University Press, 1972.
- Blanchard, Wendell. Thailand: Its People, its Society, its Culture, New Heaven Connecticut: Human Relations Area Filer Inc, 1958
- Embee, John F. Thailand: A Loosly Structured Social System Illinois: American Anthropologist, 1950
- Heady Ferrel. Public Administration A Comparative Perspective. Englewood Cliffs, N.Y: Prentice-Hall, 1966
- Kluckhohn Clyde. "Value and Value Orientation in the Theory of Action" in Towards General Theory of Action pp. 395-396
 Edited by T.Parson and E. Shils. Cambridge Mass: Harvard University Press, 1952

- Langton Kenneth P. Political Socialization. New York Oxford University Press, 1969
- Mc Donald, Federic. Education Psychology. Belmont, Cal: Wedsworth Publishing Company Inc, 1965
- Nakata Thinapan. The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of Colledge Students. Bangkok: Praepittaya International, 1975
- Pye, Lucian W. and Verba, Sydney. Political Culture and Political Development. Princeton: Princeton University Press, 1965
- Riggs, Fred W. Thailand, the Modernization of a Bureaucratic Polity. Honolulu: East-West Center Press, 1966
- Siffin, William. J. The Thai Bureaucracy Institutional Change and Development. Honolulu: East-West Center Press, 1966
- Wilson, David A. Politics in Thailand. New York: Cornell University Press, 1962

Article

- The Basic Law For the Federation Republic of Germany 1949,
Article 81.

ภาคผนวก

ผนวก ก.

รายชื่อกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญที่ถูกจับกุมจำนวน 13 คน (คัดจากศูนย์
กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย, ขบวนการประชาชน ตุลาคม 2516 กรุงเทพฯ
มหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2517 ; หน้า 47 - 56)

- 1) นายธีรยุทธ บุญมี
อดีตเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย
(ปีการศึกษา 2515 - 2516)
- 2) นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร
อดีตอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอดีตนักการเมือง
แห่งขบวนการรัฐบุรุษ
- 3) นายนพพร สุวรรณพานิช
ประจำกองบรรณาธิการนิตยสารมหาสารกฐ์
- 4) นายทวี หมื่นนิกร
อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 5) นายมนตรี จิงศิริอารักษ์
นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 6) นายปรีดี บุญซื่อ
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 7) นายชัยวัฒน์ สุวิชัย
วิศวกรสาขาปิโตรเลียม (จุฬาฯ)
อดีตกรรมการบริหารศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย
- 8) นายบุญส่ง ชเลธร
นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ปีที่ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- 9) นายวิสา คัญทัพ
นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ ปีที่ 3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 10) นายบัณฑิต เอ็งนิรัตน์
นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 11) นายธัญญา ชุนชฎาธาร
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 12) นายกองเกียรติ คงคา
นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ปีที่ 3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 13) นายไชแสง สุกใส
อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม

ผนวก ข.

แถลงการณ์

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย

ตามที่นิสิตนักศึกษาและประชาชนจำนวน 13 คน ได้ถูกจับกุม เนื่องจากการใช้สิทธิเพื่อให้ได้มาซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ทั้งเป็นการต่อสู้เรียกร้อง เพื่อให้ผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมืองที่อำนาจอธิปไตยให้แก่ประชาชนชาวไทยซึ่งจะเป็นหลักประกันถึงสิทธิเสรีภาพของปวงชนอันพึงจะมีเยี่ยงเสรีชนนั้น

ปรากฏว่าผู้มีอำนาจในบ้านเมืองได้ใช้อำนาจของตนอย่างเกินขอบเขตและไร้มนุษยธรรม โดยการพยายามยัดความผิดฐานเป็นกบฏต่อแผ่นดิน และพยายามรวบรวมและสร้างหลักฐานปรักปรำกลุ่มนิสิตนักศึกษาและประชาชนดังกล่าวให้มีความผิดจริงตามอำนาจอธรรมของรัฐบาลตลอดกาล

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ในนามของประชาชนชาวไทยทั้งมวล จะขอยืนหยัดร่วมกับประชาชนชาวไทย ในการพิทักษ์รักษาสิทธิเสรีภาพของปวงชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและเสรีภาพอันชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตยจนถึงที่สุด แต่ถ้าหากรัฐบาลมีความบริสุทธิ์ใจต่อประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว ทางศูนย์ฯ หวังว่า รัฐบาลจะได้ระงับพฤติกรรมการปราบปรามประชาชนโดยค้อน เพื่อให้ประชาชนชาวไทยจะได้มีความมั่นใจได้ว่า รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลที่จะปกครองประชาชนด้วยอำนาจอันชอบธรรม เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนชาวไทยทั้งมวล

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย

7 ตุลาคม 2516

สำนักงานชั่วคราว องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กองประสานงาน ตึกจักรพงษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แถลงการณ์ของสภานักศึกษา
องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10 ตุลาคม 2516

เรื่อง ขอให้ปล่อยกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ 13 คน และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไข

เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี

ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ อันประกอบด้วยอาจารย์ นิสิต นักศึกษา และประชาชน รวมทั้งหมด 13 คน ในข้อหาหมิ่นสุ่มประชุมกันทางการเมือง กบฏภายในราชอาณาจักร และมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เหตุเกิดเมื่อวันที่ 7 และ 9 ตุลาคม 2516 ในบริเวณท้องที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครนั้น ตามข้อกล่าวหาข้างต้น สภานักศึกษา องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้พิจารณาเห็นว่าข้อกล่าวหาข้างต้น กล่าวทำให้ผู้ถูกจับกุมทั้ง 13 คน ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมตามวิถีทางประชาธิปไตย

ดังนั้นสภานักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยื่นข้อเสนอ ต่อ ฯพณฯ และคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการปลดปล่อยผู้ถูกกล่าวหาทั้ง 13 คน พร้อมด้วยผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไขภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลา 21.00 น. ของวันที่ 10 ตุลาคม 2516 มิฉะนั้นสภานักศึกษา องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมด้วยนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้รักความยุติธรรมจะทำการประท้วงด้วย มาตรการการรุนแรงถึงที่สุด

ขอแสดงความนับถือ

สภานักศึกษา องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แถลงการณ์สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

เหตุการณ์อันน่าอัปยศ ในการที่รัฐบาลได้ทำการจับกุม กลุ่มนักศึกษาอาจารย์ และประชาชนจำนวน 13 คน ซึ่งเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 5 และ 6 ตุลาคม 2516 นั้น สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ได้ติดตามการเคลื่อนไหวของ เหตุการณ์นี้มาโดยตลอด เมื่อพิจารณาทั่วหลักแห่ง เหตุผลโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าการกระทำของขบวนการเรียกร้องรัฐธรรมนูญนี้เป็นการกระทำที่ควรถูกยกเว้นและเปิดเผย เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยของประชาชนชาวไทยในการปกครองประเทศอย่างแท้จริง และเป็น การเรียกร้องที่สอดคล้องกับ ความต้องการอันเดียวกันกับนักศึกษาและประชาชนชาวไทย สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ไม่ยึดถือคำครหาที่ว่า การต่อสู้ครั้งนี้จะตกเป็น เครื่องมือของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะไม่ ว่าบุคคลใดที่ทำการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยแล้ว ถือว่ากลุ่มบุคคลนั้นได้กระทำ เพื่อชาติ เพื่อประชาชน อันเป็นจุดมุ่งหมายเดียวกัน

ในทางตรงกันข้ามไม่ว่าจะกระทำจากกลุ่มใดก็ตาม ที่ชักชวนการต่อสู้เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ชักชวนผลประโยชน์แห่งประชาชน ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ทรยศต่อประชาชนสมควรจะกำจัดให้สิ้นซากไปจากสังคมไทย

พฤติกรรมของรัฐบาลเผด็จการในการปกครองประเทศ ได้ใช้อำนาจบาตรใหญ่อยู่ ตลอดเวลานับตั้งแต่ปีปกปากเสียงประชาชน ควบคุมนักศึกษา สร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อ คบตาประชาชน ปกป้องพวกพ้อง ทำลายทรัพย์สินแผ่นดิน การต่อต้านชักชวนการเรียกร้อง รัฐธรรมนูญของนักศึกษาและประชาชนดังกล่าว เป็นการยืนยันได้อย่างหนึ่งว่า กลุ่มปกครอง จะไม่ยอมให้ประชาชนปกครองตนเองอย่างแน่นอน

การเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนักศึกษา อาจารย์ และประชาชน ถูกกล่าวหาว่า เป็นขบถนั้น เป็นการใส่ร้ายและปรักปรำเยี่ยงวิสัยอันธพาล ถ้าเขาเหล่านั้นเป็นขบถก็เป็น ขบถต่อรัฐบาลเผด็จการ และประชาชนทุกคนก็เป็นขบถด้วย แต่ผู้ชักชวนการเรียกร้อง รัฐธรรมนูญของประชาชนจะเป็นอื่นไปไม่ได้นอกจากขบถต่อชาติ และประชาชน

สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้มีมติดังต่อไปนี้

1. สโมสรมักศึกษา ตัดค่าการจับกุมนักศึกษา อาจารย์ และประชาชนทั้ง 13 คนที่เรียกร่องรัฐธรรมนูญครั้งนี้

2. สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จะยื่นหยัคดีผู้ถึงที่สุดเพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพของบุคคลทั้ง 13 คน และให้ได้มาซึ่งอิสรภาพของปวงชนชาวไทย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักปกครองประเทศ

สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า นักศึกษามหิดลทุกคนจะได้พร้อมกันรวมพลัง ในการต่อสู้เพื่อผดุงความยุติธรรม เพื่อประโยชน์และเสรีภาพของประชาชนชาวไทยจนได้ชัยชนะ

สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

10 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์

ถึง เพื่อนนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจับกุมนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และประชาชนรวม 12 คน ในข้อหาชุมนุมทางการเมือง เมืองและข้าราชการยึดเย็บข้อหาทกนภายในราชอาณาจักร ซึ่งยิ่งร้ายแรงเพิ่มขึ้นอีก ดังที่ท่านทั้งหลายได้อ่านตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่รายงานโดยละเอียดแล้ว เมื่อพิจารณาถึงเจตนาอันอยู่เบื้องหลังของรัฐบาลที่สั่งการให้จับกุมคุมขังบุคคลเหล่านั้นได้ดังนี้

1. การกระทำของรัฐบาลเป็นคนที่พูด ปากพูดว่าต้องการให้มีรัฐธรรมนูญการให้การศึกษาทางการ เมืองแก่ประชาชน และปกครองในระบบประชาธิปไตย แต่ในทางปฏิบัติกลับเพิ่มการปราบปรามจับกุมบุคคลผู้ส่งเสริมให้มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหลักประกันในค่าน้ำใจ สิทธิและเสรีภาพของปวงชน รัฐบาลมองนิสิตนักศึกษาและปวงชนเสมือนลูกแกะและนกกระสา ซึ่งมีแต่ความซื่อสัตย์สุจริต เชื้อ แต่รัฐบาลเองเล่าก็เปรียบเสมือนสุนัขจิ้งจอกซึ่งมากด้วยคำหอมหวาน น้ำตาลที่เคลือบยาพิษ มากด้วยเล่ห์เพทุบาย กลลวงหลอกล

2. เป็นการที่ปลาหน้าไซ คือเป็นการกำหราบนิสิตนักศึกษา ประชาชนผู้ที่กล้าจะเสียสละ ให้หลบหลีกหนีเสีย หรือไม่ก็เก็บตัวเกี่ยวไม่รวมกลุ่มกัน หรือพยายามสร้างอำนาจมืด สันติบาลหรือตำรวจ ทหาร มาทำให้คนหวาดกลัวมีกลุ่มมารวมกันคัดค้านต่อต้านความเลวร้ายในสังคม และจะพยายามจะสอนนิสิต นักศึกษา ให้เอาแบบพวกเขา คือหมั่นโกง กิน และก่อกรรมทำเข็ญต่าง ๆ ต่อคนไทยสืบไปซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้เป็นการบ่อนทำลายชาติบ้านเมืองในระยะยาวอย่างแท้จริง ซึ่งนิสิตนักศึกษารวมกับประชาชนจะต้องร่วมกันต่อสู้ เพื่อสร้างสรรคสังคมประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองไปก็ด้วยการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงสรุปว่าบุคคลที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญ คือคนที่จะหมายมุ่งจะสร้างชาติบ้านเมืองในระยะยาวอย่างแท้จริง และด้วยความเสียสละ

3. แม้ว่าปวงชนทั้งมวลจะต้องการมีตัวแทนที่ชอบธรรม มีรัฐธรรมนูญโดยเร็ววัน ซึ่งรัฐบาลก็ไม่ฟังเสียง รัฐบาลที่ตั้งขึ้นมาเพื่อประกอบกรการค่า เพื่อพวกพ้องเราเรียกกันว่า

เป็นรัฐบาลเผด็จการฟาสซิสต์ ซึ่งเอาผลประโยชน์ของหมู่คณะพรรคพวกมาก่อนผลประโยชน์ของปวงชน รัฐบาลเป็นกั๊งว่านี่หรืออย่างไร ? จึงใช้ตำรวจสันติบาล ทหาร รวมทั้งอาจารย์บางคนที่ย้ายจรรยาบรรณครู เป็นเกร็ดมือควบคุมนิสิตนักศึกษา ใช้เป็นรถถัง และแสนยานุภาพทางอากาศมาข่มขู่ปวงชนทั้งมวล เพื่ออะไรกัน ?

4. เพื่อนนักศึกษาและประชาชนก็คงเคยได้ฟังถึงความชั่วร้ายของฐานทัพอเมริกาในไทยว่ามันจะให้ผลความเลวระยำไปยังคนไทยทั้งมวล และเกียรติภูมิของชาติอิสระ "ไทย" ของเรา นักศึกษาทั่วไป อาจารย์ นักเรียน แม้แต่พระภิกษุสงฆ์ต่างกักตักและคองการให้ฐานทัพอเมริกาถอนออกไป และเสียงก็แผ่ขยายออกไปไกลมากเพื่อเป็นสะกดกั้นขบวนการเปิดเผยความจริงที่ชั่วร้ายและเปิดหน้ากากอันแท้จริง รัฐบาลจึงจับและปราบปรามเสีย

ด้วยจุดมุ่งร้ายที่แอบแฝงอยู่ดังกล่าว จึงดำเนินการจับกุมนิสิตนักศึกษาโดยข้อหาก่อความไม่สงบ ที่จริงนิสิตนักศึกษา อาจารย์ เหล่านั้นมิได้ทำชวบ้านหรือตีหัวหมา ก้าแม่แจก แต่เขาเดินอย่าง "ครู" ให้การศึกษา ความรู้ เรื่องประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพซึ่งถูกต้องอย่างตรง ๆ ก็คือสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลโดยรัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแม้แต่สตางค์แดงเดียว

องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใครขอวิงวอนให้นักศึกษาทั้งปวงรวมพลังกัน ติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิดและเตรียมตัวให้พร้อมไว้เสมอ เมื่อโอกาสอันควร องค์การฯ ร่วมกับนิสิตนักศึกษาทั้งมวลจะช่วยกันกำจัดอธรรมและความไม่เป็นธรรมในสังคมและรักษาเกียรติภูมิของชาติสร้างชาติบ้านเมืองให้วัฒนาสถาพร เจริญรุ่งเรืองสืบไป เราจะยืนหยัดต่อสู้ร่วมกันมิหือถอย

องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์

อนุสนธิจากกรณี "กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ" อันประกอบด้วยประชาชนกลุ่มหนึ่งจากอาชีพต่าง ๆ กันรณรงค์เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้ได้ซึ่งโอกาสที่ประชาชนจะได้มีสิทธิ เสรีภาพ ในการกำหนดควบคุม เป้าหมายและนโยบายในการบริหารประเทศโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักโดยให้ดำเนินการ เร่งรัดประกาศใช้อย่างเร็วที่สุด จนในที่สุดได้ถูกจับกุมไป 13 คน โดยคำบัญชาของกลุ่ม "เผด็จการแห่งชาติ" ที่ตั้งชื่อว่าประชาชนทั้ง 13 คนนั้นเป็นพวกหัวรุนแรงทางการเมืองและเป็นกบฏ ทั้งที่บุคคลเหล่านั้นกระทำการไปด้วยความบริสุทธิ์ใจและหมายมุ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามนโยบายของรัฐ

นั้นย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า "กลุ่มเผด็จการ" มีเจตนาไม่บริสุทธิ์ในอันที่จะมุ่งกำจัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนผู้ปรารถนาที่แสดงตนเองให้เห็นถึงความรักชาติ การกระทำเช่นนี้ของกลุ่มเผด็จการ เป็นการทำลายเกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของชาวไทยทั้งชาติ เพราะการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่สิ่งผิดกฎหมาย ประชาชนย่อมมีสิทธิเรียกร้องรัฐธรรมนูญได้เสมอไม่ว่าเวลาใด ๆ และที่ไหน ๆ เป็นเพราะอะไรหรือ..... รัฐธรรมนูญเท่านั้นที่จะนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนโดยแท้จริง เพราะเป็นหนทางเดียวเท่านั้นที่ประชาชนจะได้มีส่วนในการกำหนดความเป็นไปของชาติ การสร้างสรรค์ความสมบูรณ์พูนสุขให้เกิดขึ้นได้ไม่ใช่อุบายในมือของกลุ่มใด คณะใดโดยเฉพาะ ดังนั้นประชาชนที่รักทั้งหลายจงเข้าใจเถิดว่า.....

1) การที่กลุ่มเผด็จการตั้งข้อหาว่าการชุมนุมทางการเมือง เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เป็นสิ่งผิดแล้วก็นับว่าเป็นเรื่องล้าสมัยที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะประชาชนทั้ง 13 คน กระทำการโดยสงบและสันติวิธี

2) ตามที่กลุ่มเผด็จการอ้างว่าประชาชนทั้ง 13 คน นั้นเป็นกบฏ และพมแผนล้มล้างรัฐบาลด้วยนั้นจะเป็นไปได้อย่างไรในเมื่อทั้ง 13 คน มีเจตนาอันบริสุทธิ์ต่อประชาชน

ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ แต่กลับมีการตั้งข้อหา
โดยไร้เหตุผลและย่อมเป็นการ เปิดช่องทางให้ผู้มีจิตใจสกปรกฉวยโอกาสเอาหลักฐาน
เลว ๆ (เตรียมไว้ก่อน) ที่เขาต้องการ ยัดใส่มือหรือบ้านใครเมื่อไรก็ได้ เพื่อให้เกิด
ข้อหาตามที่ตนต้องการ เพื่อตนจะได้รับความดีความชอบจากเจ้านายโดยไม่คำนึงถึงความ
ยุติธรรมแต่อย่างใด

3) การปรามปรามประชาชนของกลุ่มเผด็จการครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเข้าตา
จน ล้นปัญญาและความอกทน ก็เลยแสดงความจริงใจให้ปรากฏแก่ประชาชน ทั้ง ๆ ที่
เคยอ้างว่าต้องการให้ประชาชนรู้จักรัฐธรรมนูญดียิ่งขึ้น

4) กลุ่มเผด็จการหวังที่จะครองอำนาจต่อไปถึงทำการปรามปรามประชาชนผู้
รักชาติ ทั้ง 13 คน ที่ทำไปโดยชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตย

5) การชักชวน จับกุมมิให้ประชาชนได้กระทำการภายในความมุ่งหมายแห่ง
รัฐธรรมนูญ ควรถือว่าเป็นภัยต่อรัฐธรรมนูญและประชาชน

ดังนั้นขอให้ประชาชนและชาวไทยที่รักทั้งหลายโปรดนึกกำลัง เพื่อเรียกร้อง
รัฐธรรมนูญและพรรคเพื่อไทย 13 ชีวิตเป็นอิสระในที่สุด

"เผด็จการมา เราอยู่ทุกข์"

"เผด็จการไป เราอยู่สุข"

แนวร่วมพลังนิสิตนักศึกษา

แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเรียกร้องขององค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ถึงคณะรัฐบาล

ขอให้ปลดปล่อยผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมและถูกตั้งข้อหาอันเนื่องมาจากการเดินขบวนแจกใบปลิวโฆษณา เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนชาวไทย มีความตื่นตัวในการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ และให้รัฐบาลงดการกระทำใด ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียกร้องนั้น ๆ เพราะเป็นสิ่งไม่เป็นธรรม และไม่ถูกต้องตามวิถีของระบอบประชาธิปไตย

เราจะดำเนินการประท้วงร่วมกับศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยต่อไปจนกว่าข้อเรียกร้องร่วมกันของมวลนิสิต นักศึกษา อาจารย์ และประชาชน จะได้รับการปฏิบัติตามโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น

องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์รวมของนักศึกษาวิทยาลัยครู

การที่นักศึกษาครู ได้พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในการต่อสู้เพื่อความยุติธรรม ในสังคมในกรณีที่รัฐบาลกล่าวหากลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญว่าเป็นกบฏ และได้ทำการ จับกุมกักขังให้เสียเสรีภาพ เป็นการกระทำที่พยายามปกป้องผลประโยชน์แห่งหมู่คณะของ ตนในขณะที่รัฐบาลเอง เป็นฝ่ายล้มล้างรัฐธรรมนูญ แต่กลับกล่าวหาผู้เรียกร้องให้มีรัฐ- ธรรมนูญว่าเป็นกบฏ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาารมที่ไม่บริสุทธิ์ต่อประชาชน ดังนั้นนักศึกษา ครูในฐานะประชาชนเจ้าของประเทศ และเหตุผลที่รัฐบาลมีอยู่ เพื่อประชาชนเราจึง จำเป็นต้องทำการต่อสู้ให้ได้อำนาจซึ่งความยุติธรรม และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ต่อ ขอลกล่าวหาว่า นักศึกษาครูไม่มีความคิด ยอมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ จึงเป็นการ กระทำและพูดอย่างขาดความรับผิดชอบ อย่างโจ่งแจ้งอย่างที่สุด ผู้ที่จุฬาลงกรณ์นักศึกษาครู ตลอดจนมาก็คือผู้ที่สับสนประมาทนักศึกษาครู การกระทำเพื่อที่จะชักชวนการแสดงออก และ ความปรารถนาที่ต่อชาติบ้านเมืองของนักศึกษาครู จึงเป็นการกระทำที่ชั่วช้าเลวทราม ที่สุด

เราขอเชิญชวนเพื่อนนักศึกษาครูทุกวิทยาลัย เข้าร่วมทำการเรียกร้องสิทธิ อันชอบธรรมของพวกเรา โดยพร้อมเพรียงกันดังนี้

1. งคการ เรียบ และร่วมชุมนุมกันที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ช่วยกันกระจายข่าวถึง เพื่อนนักศึกษาทุกท่านให้มาร่วมณีกำลั้งกันต่อสู้กับ รัฐบาลทรราช โดยพร้อมเพรียงกัน
3. จงซจักความหวาดกลัวที่มีอยู่ในจิตใจของท่านให้หมดไป จงมั่นใจในความ คิดเห็นของท่านเอง

แถลงการณ์นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เนื่องจากเหตุการณ์ปัจจุบัน ในวงการนิสิตนักศึกษาได้มีการตื่นตัวในการเรียกร้องสิทธิส่วนรวมอันชอบธรรมที่นิสิต นักศึกษา กระทำค้างที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้

ฉะนั้น นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ศูนย์พระนครเหนือ ได้สำนึกถึงสิทธิและหน้าที่ที่จะปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมและสิ่งทั้งปวงที่นิสิตนักศึกษาทั้งประเทศได้เรียกร้อง เรามีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. ในฐานะที่เป็นนักศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนของประเทศ ย่อมมีสิทธิเต็มที่ที่จะกระทำการใด ๆ โดยสันติวิธี เพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญโดยประชาชน
2. ตามหลักการข้อ 1 คณะนักศึกษาได้ถือปฏิบัติทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้น การกระทำของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีฯ ศูนย์พระนครเหนือ ย่อมถือได้ว่านักศึกษาทั้งหมดได้ร่วมกันรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งปวงแก่นิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ

คณะนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ศูนย์พระนครเหนือ

4. เรามีมาตรการและพร้อมแล้วที่จะช่วยเหลือในกรณีสวัสดิภาพแก่ท่านทุก
 วิชาทาง

ศูนย์นักศึกษาวิทยาลัยครูแห่งประเทศไทย

11 ตุลาคม 2516

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

วิทยาลัยครูธนบุรี

วิทยาลัยครูจันทบุรี

วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงคร

วิทยาลัยครูพระนคร

แถลงการณ์สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เรื่อง กรณีรัฐบาลสั่งจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เฝ้ามองพฤติการณ์การจับกุม นักศึกษา อาจารย์ และประชาชน รวม 12 คน และข่าวร้ายยังยักเยียดข้อหากบฏภายใน ราชอาณาจักร ตามที่หนังสือพิมพ์ได้รายงานรายละเอียดโดยลำดับมา ทางสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เล็งเห็นว่า เป็นการกระทำซึ่งสื่อเจตนาถึงระบบการทำงาน ของรัฐบาลว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล และวิกรอน สิทธิเสรีภาพ ของประชาชนอย่างชัดแจ้ง การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำของบุคคลผู้ทรงอิทธิพลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งกระทำ ไปอย่างโจ่งม เพื่อแสดงให้เห็นว่าตัวเองคือผู้ทรงอำนาจที่จะชี้นำชะตาชีวิตของประชาชน ชาวไทยเป็นผู้ซึ่งไร้สติปัญญา

ดังนั้น สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เห็นสมควรว่า เราควรที่จะร่วมกันผนึกกำลังเพื่อต่อสู้ ระบบทรราชให้ถึงที่สุด โดยไม่หวั่นเกรงต่ออำนาจใด ๆ ทั้งสิ้น เราพร้อมที่จะต่อสู้ต่อความ อธรรมของรัฐบาลชุดนี้ เราพร้อมที่จะร่วมมือเคียงบ่าไหล่กับนักศึกษาทุกสถาบันทั่วประเทศ และประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรมของชาวไทยทั้งหมด

เราขอยืนยันว่า การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นจากพลังนักศึกษา เป็นพลังที่ ไม่มีสิ่งอื่นใดแอบแฝงอยู่เบื้องหลังทั้งสิ้น ดังนั้นของความภักดีจากพี่น้องประชาชน ตลอดจน จินนิสติกนักศึกษาทั้งภาคใต้ขอโค่นล้มขึ้นต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของปวงชนชาวไทยโดยทั่วหน้า กัน

สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

11 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ บัณฑิตานิ

ตามที่รัฐบาลได้ทำการจับกุม "กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ" ทางสโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่ง ที่รัฐบาลได้กระทำการไม่เหมาะสมซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลไม่มีความบริสุทธิ์ใจที่จะมอบอำนาจการปกครองที่แท้จริงให้แก่ประชาชน ทางสโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขอยื่นหยักต่อผู้ร่วมกับประชาชนให้ถึงที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญที่แท้จริงของประชาชน และขอวิงวอนให้รัฐบาลปลดปล่อยผู้ต้องหาที่ถูกจับทั้งหมดโดยเร็วที่สุด

สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บัณฑิตานิ

12 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์สโมสรบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ท่านนักศึกษาที่รักทั้งหลาย ขณะนี้เรายังเชื่อในความบริสุทธิ์ใจของกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ การที่รัฐบาลได้จับกุมและยึดเย็บข้อกล่าวหาอันรุนแรงแก่กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญนี้ย่อมชี้ให้เห็นว่า นอกจากรัฐบาลไม่เคยปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่สังคมไทยแล้วยังกลับเป็นผู้ทำลายด้วย การจับกุมนายไชแสง สุกใส ก็เช่นเดียวกัน อาจหมายถึงการกำจัศศัตรูทางการเมืองที่เป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐบาล โดยฉวยโอกาสอันเหมาะสมนี้เป็นเครื่องนำทาง สถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจและสงสัยในความบริสุทธิ์ใจของรัฐบาลในการกระทำทางการเมือง ในขณะที่รัฐบาลได้สร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อทำลายพลังนักศึกษา การโฆษณาชวนเชื่อก็ดี การตั้งข้อหาการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์ก็ดี ย่อมหมายถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งนั้น เอกสารฉบับนี้ก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้เราไม่อาจพิสูจน์ได้ว่า เป็นการหรือได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล แต่เรายังมีความสงสัยอยู่ ถ้าหากเป็นการกระทำของรัฐบาลจริง ก็เท่ากับรัฐบาลถูกสถิติปัญญาของนักศึกษาเป็นอันมากราวกับว่านักศึกษา ไม่รู้ข้อเท็จจริงอะไรทั้งสิ้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้ย่อมทำให้ นักศึกษามีปฏิกิริยาที่ไม่ดีต่อรัฐบาลยิ่งขึ้น แต่เราไม่เชื่อว่ารัฐบาลจะใช้วิธีการอันไม่ฉลาดเช่นนี้

หากว่าไปปลิวเดือนข้างต้นเป็นการกระทำของกลุ่มบางกลุ่ม ซึ่งไม่ใช่พวกพ้องของรัฐบาลมันก็ไม่ได้อะไรมากไปกว่าการแสดงซึ่งความคิดเห็นของบุคคลอีกกลุ่มเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เราเชื่อมั่นว่า ท่านนักศึกษาทุกคนคงจะใช้วิจารณญาณที่ดี และให้ความเป็นธรรมแก่พวกเขา โดยการต่อสู้เพื่อให้เขาทั้งหลายได้พิสูจน์ความบริสุทธิ์ โดยผ่านกระบวนการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม

"สโมสรนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์"

11/10/16

แถลงการณ์ของศูนย์กลางนักศึกษาภาคเหนือ

ด้วยในขณะนี้รัฐบาลของ จอมพล ถนอม - ประภาส ได้เปิดเผยโฉมหน้าอันสกปรกที่แท้จริงออกมาแล้วด้วยการจับกุมนักศึกษาประชาชนผู้ต้องการให้ประเทศชาติมีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ คือ มีรัฐธรรมนูญปกครองประเทศไปเป็นจำนวน 13 คน การกระทำเยี่ยงนี้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลนี้ไม่ใช่รัฐบาลของประชาชน แต่เป็นรัฐบาลที่ทรราชต่อประชาชน ขณะนี้ นิสิต นักศึกษา คณาจารย์นักเรียน พ่อค้า ประชาชนทั่วประเทศได้ลุกฮือเข้าร่วมมือกันต่อสู้อย่างรุนแรงที่สุดอย่างไม่เคยมีมาในประวัติศาสตร์ไทย

ที่กรุงเทพมหานคร ขบวนการต่อสู้ซึ่งรวมตัวนับแสน ๆ คน ทั้งนักเรียนนักศึกษา และประชาชนได้ประกาศร่วมกันว่า รัฐบาลชุดนี้ไม่ได้เป็นรัฐบาลของประชาชน จึงจะไม่ยอมรับรองว่ารัฐบาลชุดนี้มีฐานะเป็นรัฐบาลไทยอีกต่อไป และพลังหนุนในการต่อสู้เรื่องนี้จากทุกภาคทุกแห่งในประเทศไทยกำลังลุกขึ้นและร่วมกันต่อสู้อย่าง เข้มแข็ง กังที่ทุกท่านสามารถทราบข่าวได้จากข่าวหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ

ในการนี้ศูนย์กลางนักศึกษาภาคเหนือ ได้สังเกตเห็นว่ารัฐบาลมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อประชาชนจริง ๆ จึงใคร่เชิญชวนประชาชน นักเรียน นักศึกษา พ่อค้าวานิชทุกท่านจงมาพร้อมใจกันต่อสู้กับรัฐบาลผู้ปรามปรามประชาชน โดยการฉีกกำลังอย่าง เห็นยวแน่นอน ขอได้โปรดแจ้งเห็นความล้มจมของชาติบ้านเมือง หากปล่อยให้รัฐบาลหลงล่าพองอยู่กับอำนาจเดือนเช่นนี้แหละจะโกงกินประชาชนผู้ยากไร้ต่อไป ขอท่านทั้งหลายจงพิจารณาภาวการณ์ที่ผ่านมาแล้วเถิดผู้คนในคณะรัฐบาลชุดนี้ได้ทำอะไรบ้าง โกงกินบ้านเมืองร่ำรวยกันไปเท่าใด บำรุงพวกพ้องให้वानดูขึ้นอีกเท่าใด และใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรมกดขี่พวกเราชาวประชาชนไม่ให้มีปากเสียงมานานแล้วเท่าใด ขณะที่พวกเขาเสวยสุขอยู่ในคฤหาสน์มโหฬารที่สร้างจากหยาดเหงื่อของปวงชนชาวไทย

วันที่ 12 ตุลาคม 2516 เวลา 5 โมงเย็น (17.00) น. จึงใคร่ขอเชิญ
 นักเรียน นักศึกษา ประชาชนชาวไทยผู้รักชาติทั้งหลายไปชุมนุมกัน ณ ประตู่ท่าแพ ศูนย์
 กลางนักศึกษาภาคเหนืออันประกอบขึ้นด้วยมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ในภาคเหนือ
 จักได้ร่วมกันชุมนุมประท้วงและต่อสู้ร่วมกับประชาชนนักศึกษา นักเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ
 เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยที่แท้จริง และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมเมืองไทยให้
 จงได้

ขอให้พี่น้องประชาชนชาวไทยผู้รักชาติทุกท่าน จงมารวมพลังกันเพื่อล้มล้าง
 อำนาจเถื่อนของรัฐบาลผู้รังแกประชาชนโดยพร้อมเพรียงกันเถิด

ศูนย์กลางนักศึกษาภาคเหนือ

12 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์ฉบับที่ 1

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2516 ได้มีนิสิตนักศึกษาจากกลุ่มหนึ่ง ได้ทำการแจกใบปลิว เพื่อเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรีบด่วน ซึ่งเราได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำนั้นได้กระทำไปโดยการเปิดเผย และด้วยเจตนาบริสุทธิ์และสันติวิธี อีกทั้งมีความมุ่งหมายที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนให้มีความสำนึกถึงสิทธิและหน้าที่ของคนตามระบอบประชาธิปไตยแก่สถาบันรัฐบาลสั่งจับ และยึดเยี่ยข้อหาอันร้ายแรงต่าง ๆ ให้ เช่น เป็นกบฏ เป็นทั้งแกง และ ฯลฯ ตามแต่รัฐบาลจะนึกเอา นี้ก็แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลมีเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จึงพยายามหาทางหน่วงเหนี่ยวทุกอย่างเพื่อที่จะไม่ให้มีรัฐธรรมนูญการปกครอง เกิดขึ้นในประเทศ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า ตนเองและพวกพ้องจะได้คุมอำนาจในการปกครองตลอดกาล และในการที่รัฐบาลอ้างว่า ได้ส่งเสริมให้ประชาชนรู้สึกสำนึกและทราบซึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นนโยบายของตน จึงเป็นการหลอกลวงประชาชนโดยสิ้นเชิง

เราจะเห็นได้ว่าตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา พื้นฐานการเมืองตั้งอยู่บนฐานที่คลอนแคลน และยังมียึดถือกลุ่มและพวกพ้องของตนมากกว่าประชาชนส่วนรวม ความสามัคคีกลมเกลียวของนักการเมือง ในวันนี้จะสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ มักจะชักแย้งกันเอง ในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว การเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบกษัตริย์สู่ระบอบประชาธิปไตย ตามความเป็นจริง ควรถือได้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ผู้เข้ามาปกครองมากกว่าอย่างอื่น เพราะเป็นอำนาจทางการเมืองยังอยู่กับชนชั้นผู้ปกครองมากกว่าที่จะลงมาถึงประชาชนอย่างแท้จริง เหตุที่กลุ่มผู้ปกครองกลายเป็นที่มาแห่งอำนาจไม่ใช่ประชาชนก็เพราะเราไม่มีกติกากำหนดให้กลุ่มชนชั้นอื่น ๆ ให้ได้ใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ ยิ่งกว่านั้นเราอาจสรุปได้อีกว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี 2475 เป็นต้นมา มักจะเข้าใจอย่างผิด ๆ ว่าตนเองและพวกพ้อง เท่านั้นที่เป็นผู้กำหนดการปกครอง

ประเทศเสียเอง ยึดถือความคิดเห็นของคนเป็นใหญ่ ดังนั้นการวางกติกาต่าง ๆ มักมีความโน้มเอียงในทางที่จะสอดคล้องให้คนรักษาอำนาจได้ตลอดไป

เพื่อแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจต่อการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยของรัฐบาล เราจึงหวังอย่างยิ่งว่ารัฐบาลคงจะได้หยุดการกระทำอันเป็นการสร้างอาณาจักรแห่งความหวาดกลัวในประเทศนั้นเสีย อีกทั้งจะต้องมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เพื่อคืนอำนาจการปกครองให้กับประชาชนในเร็ววันนี้ด้วย

นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม

แถลงการณ์แนวร่วมนิสิต นักศึกษา ประชาชน

เพื่อนนักศึกษาที่รัก

เหตุการณ์จับกุมอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาของเราซึ่งเรียกร้องรัฐธรรมนูญโดยสันติวิธีของรัฐบาลเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2516 นั้น แสดงให้เห็นเจตนาของรัฐบาลอย่างเด่นชัดว่ามีเจตจำนงจะถูกความสวัสดีภาพของประชาชนผู้หาเช้ากินค่ำ กองการก่อกำจัดอาจารย์และนักศึกษานักศึกษายุคผลประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้ง และที่ชั่วร้ายที่สุดก็คือรัฐบาลต้องการสร้างสถานการณ์ให้ทุกคนอยู่ในอาณาจักรแห่งความหวาดกลัว ไม่กล้าลุกขึ้นปกป้องผลประโยชน์และสิทธิเสรีภาพของตนเอง เพื่อรัฐบาลจะได้ตัดทวงผลประโยชน์ให้แก่คนกลุ่มน้อยที่สนับสนุนตนอยู่

ขอให้เพื่อนนักศึกษาใช้วิจารณญาณไตร่ตรองดูเถิดว่า อาจารย์และเพื่อนของเราทำผิดคิดร้ายถึงกับเป็นขบถภายในราชอาณาจักรเขี้ยวหรือ เขาเหล่านั้นเพียงแต่ต้องการเรียกร้องสิทธิขั้นมูลฐานของเขาและคนไทยทุกคนอันพึงจะมี รัฐธรรมนูญนั้นเป็นสมบัติของเราโดยชอบธรรม แต่เขาปล้นเอาของเราไป เราก็จำทน เมื่อเราไปขอเขาก็ ๆ เขา ก็จับเราเข้าคุกแล้ว เพื่อนลองคิดดูเถิดว่า ผู้ทำลายรัฐธรรมนูญนั้นคือรัฐบาล แทกลับอยู่อย่างสบาย ไม่มีความผิด ส่วนผู้ขอให้รัฐธรรมนูญกลับต้องเป็นขบถ แล้วเรานักศึกษาธรรมศาสตร์จะทนนิ่งดูภายใต้เขี้ยวหรือ

วานนี้มีนักศึกษาเพื่อนของเราไปเยี่ยมผู้ต้องหาคือเพื่อนและอาจารย์ของเรา ทุกคนยังสุขสบายดียังมีจิตใจที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง ทุกคนมั่นใจว่าเขาทำถูก คนไทยทุกคนยกย่องว่าเขากระทำอย่างมีเกียรติ และรัฐบาลนั้นแหละไร้เกียรติ เพราะเอาอาวุธของประชาชนมาทำลายประชาชน

เพื่อนนักศึกษาที่รัก ขณะที่เราจะเข้าห้องสอบที่มีหอคลมาให้ความเย็นอย่างดี เพื่อน ๆ กับอาจารย์ของเรากำลังนั่งอยู่ในห้องอับ ๆ แคม ๆ และเหม็น ขณะที่เรายิ้ม

แย้มในสมอง เต็มไปด้วยความคิดเรื่องที่จะสอบ เพื่อนเราในทุกที่มีสมองที่มันไปช่วยดูมการ
ขณะที่เราทุกคนมีโอกาสจะสอบ เพื่อนของเราไม่มีโอกาสแม้แต่มีรหัสแห่ง เสรีภาพแล้วเรา
จะสอบกันเพื่ออะไร เราจะเลื่อนการสอบออกไปอย่างไม่มีกำหนด เราจะคอยเพื่อนเรา
เราจะคอยอาจารย์ของเรา และเราจะต่อสู้เพื่อความถูกต้องจนถึงที่สุด

เลือก เหลืองแดง.....ลูกชิ้นเกือก

เจ้าพระยา.....ท่าพระจันทร์ยังเป็นสัญลักษณ์พิทักษ์ธรรมเสมอ เราจะพิสูจน์
ดูมการ เพื่อมวลชนของเราวันนี้ ทุกคนพร้อมกันที่ลานโพธิ์ เราจะร่วมกันให้สัตย์ปฏิญาณว่า
เราจะปกป้องประชาชนและธรรมศาสตร์ของเรา

แนวร่วมนิสิตนักศึกษาประชาชน

9 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์ คณะอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อนคณาจารย์ทุกสถาบันที่รัก

พวกเราคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีนามข้างล่างนี้ มีความเห็นพ้องเป็นเอกฉันท์ว่า การจับกุมอาจารย์และนักศึกษาผู้ซึ่งเรียกร้องรัฐธรรมนูญโดยสันติวิธี เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2516 นั้น เป็นการกระทำที่เห็นได้ชัดว่าดูแคลานาจ และปราศจากวิจาร์ณญาที่รอบคอบเยี่ยงรัฐบาลที่มีความรับผิดชอบพึงกระทำ

พวกเรามีความเชื่อว่าเขาเหล่านั้นยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้งมิได้มีเจตนาในการแสดงออกครั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของคณะบุคคลกลุ่มใดโดยเฉพาะ

จึงใคร่ให้ผู้มีอำนาจในคณะ รัฐบาลพิจารณาเหตุการณ์นี้โดยรอบคอบ และถ้าคณะรัฐบาลยังคงมีมติยืนยันเจตนาเดิมอยู่ หรือสร้างสถานการณ์โดยปราศจากหลักฐานต่อไป กลุ่มพวกเราไม่อาจคิดเห็นเป็นอย่างอื่นได้นอกจากจะตระหนักชัดว่า คณะรัฐบาลผู้นี้มีเจตนาล้มเลิกข้อหัดการปกครองเพื่อผลประโยชน์กลุ่มคณะบุคคลเป็นที่ตั้ง มิได้มุ่งประโยชน์ส่วนรวมตามปณิธานที่ขอมยืนยันอยู่เสมอ

คณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แถลงการณ์ของสภาอาจารย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อนุสนธิกรณีสภาอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถูกจับเนื่องจากมีส่วนรวมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ และออกแจกใบปลิวให้การศึกษาเรื่องรัฐธรรมนูญแก่ประชาชนเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2516 เป็นเหตุให้นักศึกษานักหยุดสอบได้ประจำภาคและชุมนุมกันประท้วงการกระทำดังกล่าว สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความห่วงใยในการดำเนินการศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่คงหยุดชะงักลงและสถานการณ์อาจดำเนินไปในทางที่น่าวิตก สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงมีมติให้ออกแถลงการณ์ดังต่อไปนี้

1. สภาอาจารย์เห็นว่าการแสดงความคิดเห็น โดยสุจริตใจเพื่อประโยชน์แก่สังคมเป็นส่วนรวมเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชนทุกคนในอารยประเทศ เพราะเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันเป็นเป้าหมายร่วมกันของประชาชนชาวไทยและรัฐบาลปัจจุบัน

2. ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ ย่อมขึ้นอยู่กับความก้าวหน้าทางวิชาการทุกสาขา เสรีภาพทางวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจำต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายในสังคมอาจารย์และนักศึกษาชั้นอุดมศึกษาเป็นผู้นำของสังคมทางบ้านปัจจุบัน การที่จะปฏิบัติให้สมกับฐานะหน้าที่จำต้องมีเสรีภาพในการค้นคว้า แลกเปลี่ยน และแสดงความคิดเห็น ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งที่อยู่ในขอบเขตของวิชาการ และไม่มีลักษณะเป็นการยุยงให้มีการใช้กำลังหรือก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย สภาอาจารย์ถือเป็นหน้าที่ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการกระทำในขอบเขตของเสรีภาพทางวิชาการ อาจารย์หรือนักศึกษาซึ่งอาศัยความเกี่ยวพันกับสถาบันปฏิบัติการ เกินขอบเขตดังกล่าว ย่อมมีความรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

3. สภาอาจารย์เห็นว่าการกระทำใด ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นการกระทำในขอบเขตของการปฏิบัติคามบทบาทหน้าที่ของคน สมควรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม

การจับกุมและตั้งข้อหาความผิดชั้นร้ายแรงเกินกว่าความเป็นจริง โดยไม่เป็นไปตาม
กระบวนการ เจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นการละเมิดสิทธิขั้นมูลของประชาชน ทำให้
เข้าใจว่าการปฏิบัติดังกล่าว เป็นการถืออำนาจเป็นธรรม นอกจากนั้นการตรวจค้นและ
ยึดหนังสือตำรับตำราเอกสารต่าง ๆ ทางวิชาการ ย่อมเป็นการทำลายเสรีภาพในการ
คิดและค้นคว้าเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10 ตุลาคม 2516

แถลงการณ์ของสภาคณาจารย์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สภาคณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของบรรดาอาจารย์ ทั้งมวลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้วิเคราะห์สภาพการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน ทั้งในแง่เศรษฐกิจ และสังคมโดยหลักวิชาสังคมวิทยา รัฐศาสตร์ จิตวิทยาสังคม รัฐประ- ศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์ตามสิทธิแห่งเสรีภาพทางวิชาการที่อาจารย์มหาวิทยาลัย ถึงจะมีและจะได้รับแล้ว เห็นว่า

1. การที่ประเทศไทยยังไม่มีรัฐธรรมนูญปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนมีส่วนในการบริหารประเทศ ตามปณิญาสาถว่าด้วยสิทธิของ มนุษยชน การบริหารประเทศทั้งในค่านเศรษฐกิจ และสังคม อาจจะถูกกอบกู้ในมือของบุคคล บางกลุ่มที่ไร้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่อันมีขอบอันจะนำไปสู่ความระส่ำระสายในแผ่นดิน

2. การปกครองประเทศที่จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและความสงบสุข แก่ประชาชนนั้น จะต้องวางรากฐานอยู่บนความยุติธรรม และด้วยความรับผิดชอบของทั้ง ผู้บริหารและประชาชนโดยทั่วกัน ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายจะต้อง เป็นไปอย่าง เปิด เผยและจริงใจต่อกัน แต่พฤติการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมิได้ เป็นไปเช่นนั้น

เพราะฉะนั้น เพื่อเห็นแก่ชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ สภาคณาจารย์แห่งมหา- วิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงขอเสนอต่อรัฐบาลดังนี้

1. ยกเลิกหรือผ่อนผันมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญปกครองปัจจุบัน
2. ร่างรัฐธรรมนูญที่จะยังผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนชาวไทยให้แล้วเสร็จและ ประกาศใช้ภายใน 6 เดือน

3. ให้เลิกใช้มาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองปัจจุบันสำหรับกรณีการจับกุมกักขังนิสิตนักศึกษาอาจารย์และประชาชน 13 คน และให้ดำเนินการสอบสวนสืบสวนให้ แล้วเสร็จภายใน 2 วัน หากไม่มีหลักฐานเป็นประจักษ์พยานที่แน่ชัดว่าผู้ใดมีความผิดตาม ข้อหา ขอให้ปล่อยตัวบุคคลผู้นั้นทันที แต่ถ้าปรากฏว่ามีหลักฐานอันพิสูจน์ได้ว่าผู้ใดมีความ ผิดจริงตามข้อกล่าวหา จึงค่อยดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลผู้นั้น

คณาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา

12 ตุลาคม 2516

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

อนุสนธิจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้จับกุมผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญจำนวน 13 คนนั้น เป็นเหตุให้บรรดานิสิต นักศึกษา และนักเรียนจากสถาบันต่าง ๆ ร่วมชุมนุมประท้วงนั้น บรรดาคณาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว และเห็นพ้องต้องกันว่า

1. กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญกระทำไปด้วยความสุจริตใจและเปิดเผย ซึ่งเป็นไปตามสิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยทั้งเจตนารมณ์ของรัฐบาลชุดนี้อยู่แล้ว
2. การตั้งข้อหาขบถ และข้อหากระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์แก่ผู้ต้องหาทั้ง 13 คนนั้น เป็นข้อที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ
3. การที่นิสิตนักศึกษาได้ไปชุมนุมประท้วงอยู่ขณะนี้ เป็นการกระทำไปโดยหวังดีต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง และมุ่งให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

คณาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา จึงขอวิงวอนให้รัฐบาลได้โปรดพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างรอบคอบด้วยเมตตาธรรม และหลีกเลี่ยงการใช้วิธีรุนแรงอันทำให้เกิดการจลาจลขึ้นได้ ซึ่งจะ เป็นผลเสียหายต่อประเทศชาติโดยรวม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

คณาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา

แถลงการณ์ สภาคณาจารย์วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

ด้วยปรากฏว่า ตามที่รัฐบาลได้จัดการจับกุมอาจารย์และนักศึกษา ผู้ซึ่งเรียกร้องรัฐธรรมนูญโดยสงบในข้อหากบฏนั้น พวกเราที่มีความเห็นพ้องต้องกันว่า รัฐบาลกระทำการในครั้งนี้ โดยมีได้คำนึงข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

1. การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของคนวัยหนุ่มสาว ย่อมเป็นผลมาจากความตั้งใจอันบริสุทธิ์ปราศจากการครอบงำความคิดของใคร ทั้งนี้เพราะวัยนี้ย่อมเป็นวัยที่ต้องการเรียกร้องความจริงอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ การกระทำดังกล่าวหาใช่เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติแต่ประการใดไม่

2. การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ย่อมต้องแสวงหาความรู้จากข้อเท็จจริง มิใช่ศึกษาจากตำราที่เขียนขึ้นมาจากทฤษฎีเพียงอย่างเดียว อารยประเทศควรยอมรับฟังความคิดเห็นจากอารยชน มิใช่กลุ่มชนเพียงไม่กี่คน

3. ถึงวาระอันควรแล้ว ที่รัฐบาลควรประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ควรได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม การจับกุมครั้งนี้จะเป็นการทำลายพื้นฐานแห่งระบอบประชาธิปไตย

สภาคณาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

11 ตุลาคม 2516

สโมสรเนติบัณฑิตยสภา 10 ตุลาคม 2516

คณะกรรมการผู้รักความยุติธรรม ขอแจ้งความมายังศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา ณ หอประชุม
ม.ธ.ก.

คณะกรรมการมุ่งหวังว่าสาส์นนี้เมื่อได้ผ่านจากเพื่อนนักศึกษาแล้วจะได้แพร่
หลายไปโดยสื่อมวลชนด้วย

คณะกรรมการผู้มีเลือกเหลือองแดงจำนวน 40 คน (เท่าที่รวบรวมได้ในขณะนี้)
ขอสนับสนุนและเห็นพ้องด้วยโดยใจจริงต่อการกระทำของนิสิตนักศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่
ในขณะนี้ คณะกรรมการมีความเห็นว่า การกระทำของบุคคล 13 คน ตามที่รัฐบาลกล่าวหา
นั้น เป็นการจงใจใส่ความเป็นเท็จ เพื่อมุ่งหวังต่อการชุมนุมประชาชน และเพื่อล้มล้างลงถึ
กับประชาชนเท่านั้น โดยบุคคลดังกล่าวไม่ควรได้รับการกล่าวหาดังนั้น คณะกรรมการ
พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีหากบุคคลดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาโดย
ศาสสถิติย์ยุติธรรม และขอชี้แจงว่าการกระทำของอธิบดีกรมตำรวจ เป็นการใช้อำนาจโดย
มิชอบ ซึ่งมีความผิดทางอาญาเช่นเดียวกัน พร้อมนี้ขอฝากข้อคิดไว้ว่า

"หากครั้งนี้ชาวไทยยังไม่ตื่น
ไม่โถมคลื่นมวลชนกับขยาย
ไม่ยอมพลีเลือกหลังทั้งหญิงชาย
ต่อไปนี้อัยาหมายไถ่คืนเลย"

จากคณะกรรมการ

คำวิงวอนจากนักหนังสือพิมพ์

12 ตุลาคม 2516

เรื่อง ขอประสามติให้ปล่อยผู้ต้องหากรณีเรียกร่องรัฐธรรมนูญ

เรียน ประธานสภาไทย ผู้เป็นเจ้าของอธิปไตยทั้งมวล

อันเนื่องมาจากการจับกุมนักศึกษาและประชาชน กรณีเรียกร่องรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม ศกนี้ และโต้ตั้งข้อหาว่า มีวสันตพยานหลักฐาน เมื่อตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2514 และให้ชอกล่าวหารายแรงว่าเป็น "กบฏในราชอาณาจักร" ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 116 รวมทั้งไต่อาศัยอำนาจมาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญ การปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2515 ให้ควบคุมผู้ต้องหาทุกคนไว้อย่างไม่มีกำหนด โดยถือว่าเป็นการก่อกวนและคุกคามความสงบเรียบร้อยและมั่นคงของชาติอัน

ในฐานะของกลุ่มผู้มีอาชีพทางการหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชน เราผู้มีรายชื่อข้างล่างนี้ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า บรรดาบุคคลผู้เรียกร่องรัฐธรรมนูญซึ่งถูกจับกุมตัวไปนั้นได้กระทำการไปควยเจตนาที่และเปิดเผยต่อสาธารณชน อีกทั้งการกระทำนั้นก็สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการจะให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว การกระทำดังกล่าวจึงมิได้ชักค่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติแต่อย่างใด สิทธิในการเรียกร่องรัฐธรรมนูญนั้น ย่อมเป็นของประชาชนทุกคน ทุกฐานะ ทุกกลุ่มอาชีพ ถ้าการกระทำดังกล่าวถูกกล่าวหาโดยไร้อำนาจไม่เป็นธรรม เราถือว่าการจับกุมและตั้งข้อหารายแรงเกินกว่าความเป็นจริงนั้น เป็นการละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชน และสิทธินี้เป็นสิทธิมนุษยชนที่ได้กราขิ้นไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ ว่าด้วยการแสดงเสรีภาพทางความคิดเห็นของมนุษย์

เราเห็นควยกับแถลงการณ์ของกลุ่มนักศึกษาฉบับหนึ่ง ที่กล่าวว่า "....ไม่ว่าบุคคลใดที่ทำการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจของปวงชนแล้ว ย่อมถือว่ากลุ่มบุคคลนั้นได้

กระทำเพื่อชาติ เพื่อประชาชนอันเป็นจุดมุ่งหมายเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามไม่ว่าจะเป็น การกระทำจากกลุ่มใดก็ตามที่ขัดขวางการต่อสู้เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญ ขัดขวางผลประโยชน์ของประชาชน ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ทรยศต่อประชาชน..."

เราในฐานะของกลุ่มนักหนังสือพิมพ์ และมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน จึงใคร่ ขอร้องให้มีการปล่อยตัวผู้ต้องหากรณีเรียกร้องรัฐธรรมนูญ หรือหากทางบ้านเมืองจะได้นำ เนินการตามกระบวนการทางศาลยุติธรรมเยี่ยงรัฐบาลที่รอบธรรมทั้งหลายแล้วไซ้ รัฐบาล นี้ก็ย่อมได้รับคำสรรเสริญจากประชาชน

เราผู้มีนามข้างท้ายนี้ จึงใคร่ขอวิงวอน อาณา นายกรัฐมนตรี และผู้มีอำนาจ ในการปกครองแผ่นดินทั้งหลาย ผ่านมาทางประชาชนผู้เป็นเจ้าของอธิปไตยร่วมกันใน ประเทศอันเป็นที่รักของเรา

ลงนาม รายชื่อนักหนังสือพิมพ์และสถาบัน
หนังสือพิมพ์ที่สังกัด

จดหมายจากนักเรียน นักศึกษาไทยในสหรัฐอเมริกา

หอพักมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก

8 ต.ค.16

เลขาธิการนิสิตนักศึกษา

พวกเรานักเรียนไทยในอเมริกาได้ทราบข่าวความจาก ยู.พี.ไอ. เรื่องการจับกุมนักศึกษา อาจารย์กับนักหนังสือพิมพ์ ด้วยความตกใจยิ่ง พวกเราจึงเรียกประชุมตัวแทนจากรัฐใกล้เคียง เพื่อรวมพลังการช่วยเหลือเงินชบวน ท่อสู้อิสรภาพ เสรีภาพของประชาชนชาวไทยและสนับสนุนการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของศูนย์ฯ จนกว่าจะเป็นผลสำเร็จ

นับเป็นนิมิตหมายอันดีที่เรานักเรียนไทยจากทั่วโลก จะได้ร่วมต่อสู้ให้กับผลประโยชน์ของมวลชนชาวไทยทั้งชาติ ถึงแม้ว่าเราจะอยู่ห่างไกลนับหมื่นไมล์ แต่หัวใจและวิญญาณของพวกเรา ยังสิงสถิตย์อยู่เคียงบ่าเคียงไหล่ กับเพื่อนนักเรียนไทยคนไทยทุกคนทุกนาม ทางเราจึงได้ส่ง จ.ม. ความล่วงหน้าไปยังนักเรียนไทยทั่วอเมริกา ไปยุโรป และที่อื่น ๆ เพื่อผนึกกำลังของทุกชีวิตให้ตั้งเป้าหมายไปทางเดียวกัน

ได้ซื้อตราส่งมาให้แล้ว 500 เหรียญ และรวบรวมได้มากกว่านี้ จะส่งมาให้อีก ขอได้โปรดรับศรัทธาและกำลังใจจากเราคด้วย

ขอให้ชัยชนะ เป็นของผู้ประพฤติธรรมด้วย

จากพวกเรานักเรียนไทยในอเมริกา

ปริญญา รักสันเทียะ

เลขาธิการกลุ่ม

จดหมายจากนักเรียน นักศึกษาไทยในออสเตรเลีย

ถึงศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา

ได้รับข่าวการจับกุมนักศึกษา อาจารย์ และประชาชนที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญ พวกเรารู้สึกช็อคและสำนึกว่า จะต้องรีบจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งหาทางช่วยเหลือเป็นกำลังใจจึงส่งข่าวควมมาว่า พวกเราขอเข้าร่วมขบวนการต่อสู้เพื่อให้คนไทยมีสิทธิมีเสียง ในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองต่อไป จะต่อสู้ให้ได้หลักประกันทางกฎหมาย สูงสุดคือ รัฐธรรมนูญ คาดว่าผู้ร่วมต่อสู้จะมีนับแสน ๆ แสดงพลังของประชาชน อำนาจ กระบองปืนและรถถังจะต้องพังพินาศ พวกเราหลายคนตัดสินใจจะกลับมาร่วมสมทบ จะจัด ชื่อ เชื้อส่งมาช่วย ขอส่งใจมาช่วยจากแดนไกลโพ้นทะเล ความร่วมมือจะเป็นชัยชนะ เรา จะถึง เมืองไทยร่วมกับท่านสองวันนี้

กลุ่มนักเรียนไทยในออสเตรเลีย

จดหมายจากนักเรียน นักศึกษาไทยในเยอรมัน

Muchen West Germany

8 ตุลาคม 2516

เลขาธิการศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย

กลุ่มนักเรียนไทยในเยอรมัน ได้รับข่าวอันอัปมงคลในบ้านเกิด เมืองนอนแล้ว
ทางเกิดความโกรธแค้น ออกสู่ใจต่อผู้นำของเราอย่างสุดแสนที่จะกล่าว เป็นวาจาได้ จึง
ได้จัดพบปะกันขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกับท่าน โดยเราเห็นพ้องต้องกันว่า "เราจะต้อง
ต่อสู้ให้โตมาซึ่งอิสระและเสรีภาพ"

ที่รัฐบาลจับกุมพวกเราคุ่มขัง และให้ข้อหาว่าเป็นกบฏนั้น เราเห็นว่าเป็นข้อ
หาที่ป่าเถื่อน และบักขบที่สุด ไม่มีรัฐบาลใดในโลกที่เขาทำกันอย่างนี้ เราขอเอาใจอยู่
กับฝ่ายท่านเพื่อต่อสู้กับอธรรมทั้งหลายให้หมดไปจากโลกนี้

หวังว่า การนัดกำลังงานของท่านครั้งนี้ จะมีความสำเร็จ ขอให้ชัยชนะจง
เป็นของท่าน

กลุ่มนักเรียนไทยในเยอรมัน

ป.ล. ส่งเงินมาให้ควายแล้ว 700 มาร์ค

ผนวก ค.

รายชื่อคณะรัฐมนตรีสมัย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 1
บริหารราชการแผ่นดินระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึงวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2517
(คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่ม 90 ตอนที่ 133 วันที่ 16 ตุลาคม 2516 หน้า 479-483)

1. นายสัญญา ธรรมศักดิ์	นายกรัฐมนตรี
2. นายสุกิจ นิมมานเหมินท์	รองนายกรัฐมนตรี
3. พลโท แสง เสนาะรงค์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. พล.อ.อ. ทวี จุลละทรัพย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
5. นายบุญมา วงศ์สวรรค์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
6. นายเจริญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
7. หม่อมเจ้าจักรพันธ์ เพ็ญศิริจักรพันธ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. พลเรือตรี ชลี สินธุโสภณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นายชาญชัย ลี้ถาวร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
10. นายกมล วรรณประภา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
11. นายประกอบ หุตะสิงห์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
12. นายอภัย จันทวิมล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
13. นายอุคม ไปษะกฤษณะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
14. นายโอสถ โกสิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
15. นายอรุณ สรเทศน์	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
16. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
17. พลเอก สุรกิจ มัยลาภ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
18. นายเยื่อ สุธายัณฑ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
19. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
20. พล.ท.ท. พิชัย กุลละวณิชย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

21. พล.ต.ท. ประจวบ สุนทราวงกูร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
22. นายจรรยา สีนุญเรือง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
23. นายพวง สุวรรณรัฐ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
24. พล.ต.ท. ชุมพล โลหะชาละ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
25. นายสมภาพ ไทตระกิตย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
26. นายบุญสม มาร์ติน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
27. นายเสมอ พริ้งพวงแก้ว	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
28. นายสอาด หงษ์ยนต์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

รายชื่อคณะรัฐมนตรีสมัย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 2 บริหาร
ราชการแผ่นดินระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518
(คัดจากราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอนที่ 93 วันที่ 31 พฤษภาคม 2517 หน้า
1 - 5)

1. นายสัญญา ธรรมศักดิ์	นายกรัฐมนตรี
2. นายประกอบ หุตะสิงห์	รองนายกรัฐมนตรี
3. พล.ต.ท. อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
4. พล.ต.อ. ประจวบ สุนทราวงกูร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
5. พล.ต.ท. ชุมพล โลหะชาละ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
6. นายเทียน อัชชกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
7. พล.อ. ครวญ สุทธานันท์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
8. พล.อ.อ. บัว ศิริทรัพย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
9. พล.ร.อ. ถวิล รายนานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
10. นายเกรียง กীরติกร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
11. นายก่อ สวัสดิพิพาณิชย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
12. มล. จิรายุ นพวงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

13. มจ. จักรพันธ์ เพ็ญศิริ จักรพันธ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
14. นายเดลิน ชำรงนาวาสวัสดิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
15. นายพันธุเลิศ บุรณะศิลาปิน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
16. นายกิตติ สีหามนต์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
17. นายสมภพ โทตระกิต	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
18. นายเชาว์ ณ ศิลวันต์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
19. นายศรีภูมิ สุขเนตร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
20. นายอรุณ สรเทศน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
21. นายประกายเพชร อินทุโสภณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
22. นายเกษม สุวรรณกุล	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
23. นายมัญญ บวิสุทธิ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
24. นายวิจารณ์ นิเวทวงศ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
25. นายประสงค์ สุขุม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
26. นายจรรยาพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
27. พล.ต. ชชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
28. นายอุดม โปษะกฤษณะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
29. นายเสมอ พริ้งพวงแก้ว	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
30. นายสมหมาย สุนทระกุล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
31. นายสนั่น เกตุทัต	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

ผนวก ง.

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
แต่งตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2516 จำนวน 299 คน (คัดจากรายกิจจานุเบกษา
ฉบับพิเศษ เล่ม 90 ตอนที่ 171 วันที่ 24 ธันวาคม 2516 หน้า 1 - 18)

1. พลอากาศเอก กมล เศษะตุงคะ	2. นายกมล สมวิเชียร
3. นายกมล สิ้นขวานนท์	4. นายกระจำจ ชรรมโชค
5. นายกระจำจ พันธุมนาวัน	6. นายกระมล ทองธรรมชาติ
7. นายกระแส ณะวงศ์	8. นายกฤษ สมบัติศิริ
9. นายก่อ สวัสดิพิพาณิชย์	10. นายกำจร สติรกุล
11. นายกำจักษ์ กีพานิช	12. นาวาอากาศตรี กำชน สิ้นขวานนท์
13. นายกำพล วัชรพล	14. นายกิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา
15. นางกฤษดา มัลลิกะมาส	16. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท
17. นายเกษม จงสวัสดิ์	18. นายเกษม จาติกวณิช
19. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	20. นายเกษม สุวรรณกุล
21. นายโกมล เท่งศรีทอง	22. นายโกศล เกษมสานต์
23. นายชจร เลิศตระกูล	24. นายเขียน ชีระวิทย์
25. นายคณิง ฤาไชย	26. หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช
27. นายจรัส เทือกสุบรรณ	28. พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม
29. นายจรินทร์ กาญจโนมัย	30. นายจรรยา เรืองวิเศษ
31. เรืออากาศตรีจรรยา สุภาพ	32. นายจักรชัย จริยะเวชวัฒนา
33. หม่อมราชวงศ์ จักรทอง ทองใหญ่	34. นางจันทน์ สันตะบุตร
35. นายจันทร์ อินสุเพท	36. นายจำเนียร ทองรักษ์
37. พลตำรวจโท จรัส มังคลารัตน์	38. นายจรัส ศรีอนันต์
39. นายจรัญ วัชรภักย์	40. นายจำเริญ วัฒนะยาก

41. นายจำลอง เทวารุช
42. นายจำลอง นวลมณี
43. พลเรือเอก จิตต์ สังขคุลย์
44. นายจิตติ ทิงศภัทย์
45. พลตรี จิตต์กวี เกษะโกมล
46. พันเอก จินดา ณ สงขลา
47. คุณหญิง จินตนา ยศสุนทร
48. นายจุมพล สวัสดิ์ยากร
49. ร้อยตรี เจริญ คันธวงค์
50. นาวาเอก เจริญ เจริญรัชต์ภักย์
51. พลโท เจริญ พงษ์พานิช
52. นายเจริญ สุวรรณมงคล
53. นายฉลอง กัลยาณมิตร
54. นายแจก ธนะสิริ
55. พลโท เฉลิมชัย จารุวัศตร์
56. นายเฉลิม ประจวบเหมาะ
57. นายเฉลิมชัย วลีเนห์
58. นายเฉลียว วัชรพุกก์
59. นายเจ็ด อมูสสรราชกิจ
60. นายชนะ รุ่งแสง
61. นางชนัดด์ ปิยะอุย
62. ร้อยตำรวจเอก ชมพู อรรถจินดา
63. นายชดอ ชรรณศิริ
64. นายชดอ วนะภูติ
65. ร้อยเอก ละเอียด รัตนเสถียร
66. นายชัย มุกตะพันธ์
67. พลโท ฉาย อังสุโชติ
68. นายชำนาญ พจนา
69. นายชิต นิลพานิช
70. พันตำรวจเอก ชูเลิศ ปราณิประชาชน
71. นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
72. พลโท ชูศักดิ์ วัฒนธรรชัย
73. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
74. นายชูลิน โคนันท์
75. พลโท เขวง บังเจริญ
76. นายเขาวน ณ ศीलขันต์
77. นายเชิด โทณะวนิก
78. นายไชยยงค์ ชูชาติ
79. นายโชค จารุจินดา
80. นายโชคก วีรธรรม พุณสวัสดิ์
81. พลเอก โชติ หิรัญย์รัฐิ
82. พลตำรวจตรี ณรงค์ มหานนท์
83. นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม
84. นางทองเดือน ณ เชียงใหม่
85. นายคำรงค์ สัทธพิพัฒน์
86. นายทนต์ บุนนาค
87. นางเต็มศิริ บุญยสิงห์
88. นายเต็มศักดิ์ กฤษณะมระ
89. นาวาอากาศตรี ถาวร ฐานะภัย
90. พันเอก ถนัด คอมนตร์

91. หม่อมราชวงศ์ ถนัศศรี สวัสดิวัฒน์
 93. นายแถมลิน รัตนพันธ์
 95. นายทวี เจริญพิทักษ์
 97. นายทองคำ จารุเทติ
 99. นายทองหยก จิตทวีระ
 101. นายเทียน อัครกุล
 103. นายชัชวาล มกรพงศ์
 105. นายนพพร บุญยฤทธิ
 107. นายนิธิพัฒน์ ธาสิทธิ์
 109. นายนิพนธ์ ศศิธร
 111. นายนิสัย เวชชาชีวะ
 113. นางบรรจง นิवासบุตร
 115. นายบรรเจิด กุณวงศ์
 117. นายบัญญัติ ลาซ่า
 119. พล.ต.ต.บันเท็ง กัมปนาทแสนยากร
 121. นายบุญช่วย ศรีสารคาม
 123. พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์
 125. นายบุญถม เย็นมะโนช
 127. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์
 129. นายบุญยงค์ ว่องวาณิชย์
 131. พลโท บุญเรือน บัจจบุญ
 133. นายบุญชัย เจริญไชย
 135. นายประกอบ คู่จินดา
 137. นายประกายเพชร อินทุโสภณ
 139. นายประคอง เทวาวุทธ
92. นายเฉลิม ชำรงนาวาสวัสดิ์
 94. นายทวี กลิ่นประทุม
 96. นายทวี แรงขำ
 98. นายทองหล่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา
 100. หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล
 102. พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์
 104. นายธานีทร ทรัพย์วิเชียร
 106. นายนิคม จันทร์วิฑูร
 108. หม่อมราชวงศ์นันทวัฒน์ เกษมศรี
 110. พันตำรวจเอกนิรันดร ชัยนาม
 112. นายบดี้ จุฑานานนท์
 114. นายบรรจบ คลังจันทร์
 116. นายบรรหาร ศิลปอาชา
 118. นายบัญญัติ สุชีวะ
 120. นายบุญชนะ อัครถาวร
 122. นายบุญชอบ สาครินทร์
 124. นายบุญชู โรจนเสถียร
 126. นายบุญถิ่น อัครถาวร
 128. นายบุญธรรม ทองไข่มุกข์
 130. นายบุญยิ่ง นันทาทิวัฒน์
 132. คุณหญิง บุญเลื่อน เกรือตรา
 134. ร้อยตำรวจโทบุญชัย จินตนา
 136. พันตำรวจเอก ประกอบ วีระพันธ์
 138. นายประทีป อุกตะโมท
 140. นายประจวบ ทองอุไร

141. นายประจวบ ภิรมย์ภักดี
 143. พันตำรวจโท ประจักษ์รา มุขนาค
 145. นายประภินันท์ วนาพิทักษ์
 147. นายประทีป เสี่ยงหวาน
 149. นายประธาน กวางรัตน์
 151. นายประภาส อวยชัย
 153. พลตรี ประมาณ อภิเรณูสาร
 155. นายประสงค์ สุขุม
 157. นายประสิทธิ์ ฐุณีนิจ
 159. พลโท ประเสริฐ ธรรมศิริ
 161. นายปราโมทย์ นาคกรรพ
 163. นายปรีดา กรรณสูตร
 165. นายป๋วย อึ๊งภากรณ์
 167. นายแผน วรณเมธี
 169. นายพงศ์ สารสิน
 171. พลตำรวจโท พจน์ เกษะนันท์
 173. พลโท พร ธนะภูมิ
 175. นายพิชัย รัตถกุล
 177. นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร
 179. นายพิสุทธิ อุตตะโมท
 181. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล
 183. นายไพโรจน์ จิยาศักดิ์
 185. นายไพโรจน์ สุวรรณกร
 187. พลตำรวจตรี เภา สารสิน
 189. พระมยุเวทย์วิมลนาท
142. นายประจวบ ศิริวิรวาท
 144. นายประชุม โฉมฉาย
 146. ภราดา ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ
 148. นายประเทือง กীরติบุตร
 150. นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร
 152. นายประมวล กุลมาตย์
 154. นายประวิณ ณ นคร
 156. พลโท ประสาน แรงกล้า
 158. นายประเสริฐ ณ นคร
 160. นายประหยัด ศ นาคะนาท
 162. นายปริญญา ขวาลิตขำรงค์
 164. นายปรีดี เกษมทรัพย์
 166. นายปิยะ จักกะพาก
 168. นายพงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ์
 170. นายพงศ์ศักดิ์ วรสูตโรสถ
 172. นายมนัส สิมะเสถียร
 174. นายพิทยา สายหู
 176. นายพิมพ์ จิตต์หมั่น
 178. นายพิสุทธิ นิมนานเหมินท์
 180. นายเพทาย อมาตย์กุล
 182. นายไพฑูรย์ ไทกระไวศยะ
 184. นายไพโรจน์ ชัยนาม
 186. หม่อมหลวง ภัคศุภ กัญญา
 188. นายมัญญ บิริสุทธิ
 190. นายมะเนาะ ยูเต็น

191. นายมานะ พิทยาภรณ์
 193. นายมาลัย หุระนันท์
 195. พ.ต.อ.หม่อมราชวงศ์ ยงสุข กมลาสน์
 197. นายยุวรัตน์ กมลเวชช์
 199. นายระวี ภาวิไล
 201. นางแรม พรหมโมบล บุญประสพ
 203. พลเอก เล็ก แนวมาลี
 205. นายทัญญู ณ ถลาง
 207. นายวิกรม เมดาลานนท์
 209. นายวิชา เศรษฐบุตร
 211. นายวิญญู อังคณารักษ์
 213. พลตำรวจโทวิฑูรย์ ยะสวัสดิ์
 215. นายวิฑูร จักกะพาก
 217. นาวาอากาศเอกวิมล วิริยะวิทย์
 219. นายวิลาส มณีวัต
 221. นายวีทิจ วีรานุกต์
 223. พลตำรวจโทศรีสุข มหินทรเทพ
 225. นายศักดิ์ สายบัว
 227. พลตรี สิริ สิริโยธิน
 229. พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร
 231. นายสง่า สรรพศรี
 233. นายสนอง คุ้มจินดา
 235. นายสนธิ วิไลจิตต์
 237. พันเอกสมคิด ศรีสังคม
 239. นายสมพงษ์ ละมัยกุล
 192. นายมารุต บุญนาค
 194. นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์
 196. นายยม บุญนาค
 198. นายรักษักดิ์ วัฒนพานิช
 200. นายเรณู สุวรรณสิทธิ์
 202. นายเล็ก วาณิชอังกร
 204. คุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ
 206. พันตำรวจเอกวชิษฐ เกษกฤษ
 208. นายวิจารณ์ นิเวทวงศ์
 210. นายวิเชียร จะวะสิต
 212. นายวิญญู วิจิตรวาทการ
 214. นายวิทย์ ทัศนกุล
 216. นายวินิจ วังताल
 218. นายวิรัช กุพมาศ
 220. นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ
 222. นายศรีภูมิ สุขเนตร
 224. นายศลัย เวสโกสิทธิ์
 226. นายศิววงศ์ จังคศิริ
 228. พลเรือเอกสงัด ชลออยู่
 230. นายสง่า วงศ์บางซำ
 232. นายสถาปน ศิริพันธ์
 234. นายสนั่น เกตุทัต
 236. นายสนธิ เอกชัย
 238. นายสมชาย โปษยานนท์
 240. นายสมพร กลิ่นพงษา

241. นายสมพร เทพลีธา
 243. คุณหญิงสมศรี เจริญรัชทาศึกย์
 245. นายสมหมาย สุนทรระกูล
 247. นายสละ หนูเงิน
 249. นายสวัสดิ์ มีเพียร
 251. นายสวาสึก ไชยคุณา
 253. นายสายสิทธิ์ พรแก้ว
 255. นายสาโรช บัวศรี
 257. นายสวารัญ วังศ์พาท
 259. พลอากาศตรีสิทธิ เสวทศิลา
 261. เรือเอกสืบสาย สุวรรณจินดา
 263. นายสุก แสงวิเชียร
 265. พลตำรวจตรีสุทัศน์ สุขุมวาท
 267. คุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร
 269. พลตำรวจโทสุรพล จุลละพราหมณ์
 271. นายสุรินทร์ มาศกิตต์
 273. นายสุวิทย์ ยี่งวรพันธุ์
 275. นายเสนอ อินทรสุขศรี
 277. พลโทเสริม ณ นคร
 279. นายแสวง ทัดเที่ยง
 281. นายโสรัจ สุจริตกุล
 283. นายอคุณ วิเชียรเจริญ
 285. นายอรรด วิสูตรโยธาภิบาล
 287. นายอรุณ ภาณุพงศ์
 289. นายอวย เกตุสิงห์
242. นาวาเอกสมภพ ภิรมย์
 244. นายสมศักดิ์ ชูโต
 246. นายสมมิตร สุนทรเวช
 248. พลโทสวัสดิ์ มัณฑารุณ
 250. นายสวัสดิ์ อุทัยศรี
 252. พลตรีสันต์ จิตรปฎิมา
 254. พลโทสายหยุด เกิดผล
 256. พลเอกสวารัญ แพทยกุล
 258. นายสิงห์โต งามตระกูล
 260. นายสีปนนท์ เกตุทัต
 262. นายสุกิจ จุลละนันท์
 264. นายสุคใจ เหล่าสุนทร
 266. นายสุรน ชื่นสมจิตต์
 268. คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ
 270. นายสุรินทร์ เทพกาญจนา
 272. นายสุรพันธ์ มณีวัต
 274. นายเสนห์ จามริก
 276. นายเสนาะ อุนากุล
 278. นางเสริมศรี เอกชัย
 280. นายไสว ศิริมงคล
 282. นายใหญ่ ศวิตชาติ
 284. นายอนันต์ ภูษุม
 286. นายจรัญ ธรรมโน
 288. นายอมร จันทรสมบัติ
 290. คุณหญิงอัมพร มีสุข

291. พันตำรวจเอกอารีย์ กะวีบุตร	292. นายอาษา เมฆสวรรค์
293. นายอำนวย วีระวรรณ	294. นายอินทรีชัย จันทรสติชัย
295. นายอุกฤษณ์ มงคลนาวิน	296. นายอุทธรณ์ พลกุล
297. นายอุทิศ นาคสวัสดิ์	298. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง
299. นายเอนก สิทธิประศาสน์	

ประวัติ

นายสุรพันธ์ ทัฬหสูวรรณ์ เกิดวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2490 ที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2513 ผลงานทางวิชาการ ได้เขียนตำราค่าบรรยาย กระบวนวิชา การเมืองระหว่างประเทศในตะวันออกกลาง ทฤษฎีการเมืองและจริยศาสตร์ ตะวันออก และงานวิจัยเรื่อง การพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการพลเรือนไทย รับราชการครั้งแรกในตำแหน่งประจำแผนก สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง